

Jornades Transparència i Eficàcia Comunicativa: el Dret a Entendre

1 i 16 de desembre de 2020

Resum continguts

Jornada dia 16 de desembre de 2020

“Intel·ligència artificial, algoritmes, transparència”

Laia Bonet:

. La Intel·ligència Artificial és de màxima rellevància i aplicada a l'administració pública ofereix un model de transició justa centrada en les persones. Pot revolucionar la prestació dels serveis públics. Permet fer més coses amb menys recursos però no tot s'hi val. Necessitem un model d'IA útil i fiable a través d'un full de ruta amb algoritmes concrets i dades a nivell municipal. Regular els riscos socials de la IA i garantint la supervisió humana en la presa de decisions automatitzades.

. Tenim un compromís respecte a les dades que alimentin sistemes intel·ligents: han de ser dades obertes i públiques, així podrem assegurar un benefici recíproc entre l'administració i la ciutadania. L'ús de la IA ha de ser un ús lícit, ètic i amb robustesa tècnica. També és de justícia social. A nivell europeu, promourem estàndards comuns per a l'aplicació de la IA a les ciutats per posar en valor el lideratge local en la transició digital europea.

Virgínia Luzón:

. La ciutadania no sap si qui comunica és una persona humana o una intel·ligència artificial. D'aquí la importància de la visió humanista de la IA i de la transparència de la IA. Moltes persones no tenen una alfabetització digital estàndard per discernir en el món web si darrere hi ha un algoritme o una persona.

. Cal un coneixement transversal i humanístic en el món de segle XXI. Les dades tindran un caràcter més transparent des de l'àmbit de la comunicació? Per això aquestes jornades sobre Transparència i Eficàcia Comunicativa són tan importants.

TRANSPARÈNCIA I EFICÀCIA COMUNICATIVA

EL DRET A ENTENDRE

Núria Oliver:

. La transparència és important. Hi ha diferents tipus d'opacitat: un sistema pot ser opac de manera conscient per no perdre competència amb els seus adversaris. També hi ha l'opacitat de coneixement, és a dir, els receptors no ho entenen si no s'ha invertit en coneixement. I l'opacitat intrínseca amb caixes negres amb milions de capes, d'arquitectura complexa a nivell informàtic. Per combatre aquests tipus d'opacitat ha diferents regulacions i tècniques diverses: dissenys de sistemes d'algoritmes explicables i transparents. L'ús de sistemes computacionals poden interaccionar amb persones que impactin i influenciïn a les vides de les persones. Per exemple: en la sanitat o en la banca.

. Les garanties de no discriminació per part dels algoritmes són els tributs protegits tipus el sexe, la raça, etc. Cal poder tenir accés a les avaluacions dels sistemes per veure que no manifesta cap patró de discriminació. Els algoritmes estan entrenats cap a l'aprenentatge a partir de dades. Però aquestes dades són privats, no públics. La reproductibilitat d'aquests sistemes és difícil al no ser dades públiques. L'única manera de preservar els drets fonamentals de les persones és implementant la regulació, no crec en l'autoregulació.

. Per què fem servir algoritmes per prendre decisions i no fem servir els humans? Les persones som egoistes, corruptes, tenim prejudicis en la presa de decisions. Cal saber quines són les debilitats en les decisions humanes i els algoritmes poden ajudar-nos en la millora de les decisions humanes. La perspectiva constructiva en l'aprofitament en els algoritmes de IA seria l'objectiu. Els algoritmes s'han d'utilitzar per a la millora de les decisions per tenir una societat més justa. Hem de recordar que l'algoritme no es cansa, no dorm i ofereix més productivitat.

. He escrit un llibre que es diu *Inteligència Artificial naturalmente*, on parlo de les tasques pendents de la IA. És important transmetre el missatge que la IA ja és aquí. Per exemple: si tens un mòbil, ja tens IA a la butxaca. La ubicuitat i la interacció és constant tot i que no som de el tot conscients i no coneguem les seves vulnerabilitats. Quines implicacions tindrà per a la humanitat la dependència de la IA? Quin impacte tenen els algoritmes en la nostra presa de decisions? És una gran àrea per explorar i investigar. Hauríem de ser lliures en les nostres pròpies accions i decisions en un moment ple d'IA en la teva vida.

Daniel Innerarity:

. El debat sobre la tecnologia de la IA és apassionant i només acaba de començar. La no transparència és legítima de vegades perquè els hackers no poden danyar el sistema. Hi ha una gran asimetria entre els enginyers i els usuaris. S'ha de facilitar una aproximació amb codis i educació de la ciutadania.

. La idea de transparència és una idea ben intencionada però que té límits. La UE fa servir més la paraula explicabilitat que de transparència. Percebo una modificació d'una idea de transparència entesa com una cosa col·lectiu.

. Els biaixos també es poden corregir gràcies als algoritmes, a les màquines. Les dades, de vegades, són molt desiguals. Per exemple: en la pandèmia mundial que malauradament vivim, és la primera pandèmia amb dades a nivell internacional interconnectats pels sistemes tecnològics,

TRANSPARÈNCIA I EFICÀCIA COMUNICATIVA

EL DRET A ENTENDRE

dades per saber els focus de contagi, dades per conèixer l'avanç de la pandèmia, dades per provar quin medicament funciona millor, etc.

. Els éssers humans som molt bons per prendre decisions amb poca informació. Per exemple: si un ordinador s'hauria de casar, necessitaria moltes dades per decidir. Els humans amb poca informació i molt sentiment ens llancem cap a la unió.

Marta Continente:

. A la ciutat, la IA ofereix la possibilitat de posar màquines intel·ligents que ajuden a gestionar millor la ciutat. Des del sector públic hem d'oferir la transparència i l'explicabilitat. La IA es nodreix i aprèn de gran quantitat de dades, i tot això s'ha d'entendre a la primera per part de la ciutadania.

. A les platges de Barcelona, des de l'Ajuntament de Barcelona vam utilitzar un dron per fer una foto de les platges de Barcelona. I vam posar 18 càmeres i uns semàfors perquè les persones poguessin entrar a la platja amb la distància correcta. Sempre assegurant l'anonimat. Les imatges es tradueixen a dades per controlar bé l'accés a la platja complint les restriccions sanitàries provocades pel Covid-19.

. M'agradaria que totes les persones que treballen a l'Institut d'Informàtica tinguin la cultura sobre la IA que els faci replantejar la resolució de el problema. Amb el BSC, vull plantejar un projecte per conèixer què diu la gent durant el dia i així saps què preocupa a la ciutadania indexant totes les preguntes i les respostes. Ho hem de automatitzar. L'administració pública té el deure d'atendre bé a la gent. No vull que hi hagi la distància brutal que hi ha entre la burocràcia i el sector públic. I la IA serà essencial per a això.

. La resolució sobre la IA que vam fer al març diu que la IA ha de ser lícita, ètica i robusta. Al 2021 intentarem treure un altre decàleg explicant més compromisos. En els inicis, el dia que van començar a vendre Google, nosaltres teníem un petit cercador i una nit vaig veure que el venien i en 24 hores vam poder indexar tot el Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya.

. Les eines digitals ens permetran comunicar-nos millor amb la ciutadania de manera més àgil. Quan t'enfrontes a realitzar un tràmit, uff. Som una administració garantista que demanem molts papers. Per culpa de l'Covid-19, hem baixat el nivell de seguretat de 135 tràmits, que jo ho tenia preparat fa temps i m'ho van aprovar amb un nivell de signatura més sota el poder gestionar coses. Però recordem que part de la ciutadania no vol perdre tampoc el contacte personal.

. Al juny es va realitzar des de l'Ajuntament de Barcelona una declaració de transparència per treballar amb la IA. Si avaluem als nostres operadors, per què no avaluem a les nostres màquines? La claredat i la transparència és la base de la IA perquè la Ciutadania de de la seva confiança. La transparència ens ajuda a millorar.

Carina Lopes:

. S'han llançat estratègies d'IA per a diversos governs del món però a nivell de la Comissió Europea no hi ha un plantejament ètic ni una regulació per a tots igual. Hem analitzat els serveis socials i hem analitzat si la perspectiva femenina existeix. Els equips de desenvolupament de

TRANSPARÈNCIA I EFICÀCIA COMUNICATIVA

EL DRET A ENTENDRE

les màquines bàsicament és masculí i això ha de canviar. Els equips més multidisciplinaris i més mixtes són més productius sense biaixos. Històricament, les dones tenen el biaix de les cures ja siguin cap a les criatures o cap a les persones dependents de la família.

. La Digital Future Society té 2 anys de vida i volem influir en l'agenda dels agents i sistemes públics amb temes ètics. En el *think tank* analitzem quatre àrees temàtiques: les bretxes digitals, governança de dades, futur de treball, i emergència climàtica.

. Integrar la IA en processos administratius serà de baix risc, però en els Serveis Socials per donar uns diners a una persona serà d'alt risc. A nivell europeu, en totes les administracions públiques tenen persones que poden parlar amb el ciutadà. Cal analitzar sistemes des del disseny. El cas de sistema COMPASS de el sistema judicial americà és rellevant: intencionadament no s'havia inclòs el criteri de raça, però la màquina aprenia que amb punts socioeconòmics també es penalitzava a les persones de minories ètniques. Les mètriques totes juntes ofereixen uns resultats concrets però calen equips amb homes i amb dones de diferents races, professions, etc.

. La IA ha vingut per quedar-se. El gran repte per a l'administració pública és donar un bon exemple i saber què ha sortit malament per aprendre dels errors.